

TORONTÁL

Ára: 75 para	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljtyeva (Zápolya) u 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Az előfizetés ára:	Ára: 75 para
	Egész évre 180 D Negyedévre 45 D Félévre 90 D Havonta 15 D Hirdetések díjazás szerint Megjelenik naponta délben			

A pártpolitika a közigazgatásban.

Ma tartja a megyei jegyzői egyet gyűlést, hogy tiltakozzék a közigazgatási tisztviselők tömeges felmentése, illetve áthelyezése miatt. Valamikor, mint a közigazgatási érdekek egyik szerény harcosának, nekem is volt szavam az országos jegyzői gyűlésen. Most a sajtó útján vélek ehhez jogot formálni.

A király, az akkoron még egységes radikális-pártot megbízta, hogy választás céljára kormányt alakítson. Ez megtörtént: a parlament fel lett oszlatva, a választás ki lett írva. A radikális-pártban lappangott ellentéteket a választási mozgalom kiélesítette. A párt — bármiként is próbálják a vezérek ezt kifelé takargatni — de fakto kettészakadt.

A választási akció azzal indult meg, hogy a demokrata-párti magasabb közigazgatási funkcionáriusokat állásuktól felementették. Mennél hevesebb lett a választási tusa, annál kiterjedtebb lett ez az akció. Lavinaszerűen nőtt. A főispánokon kezdődött és ma már a segédjegyzőknél tartunk. A demokratákat érte az első roham, de a radikális-párt másik frakcióját sem kímélte. Egy kis tulzással, mondhatnók, hogy a közigazgatás széles épületében alig maradt kő kövön.

Hogy a közigazgatás működésében ez mit jelent — nem szorui magyarázatra. Es attól sem tekinthetünk el egészen, hogy mit jelent az arra a szegény közigazgatási tisztviselőre, akit zimankós télviz idején kitéssékelnek a hivatalából és családostól az otthonából.

Köz tudomásu, hogy ez a mi fiatal országunk milyen nehézségekkel küzdött épp a kellően szakképzett tisztviselők hiánya miatt. A régi, kipróbált tisztviselők nagyrészenek el kellett a helyét hagyni. Ezeket nyomban megfelelően pótolni nem volt lehetséges. A közigazgatás volt az egyetlen sziget az állam háztartásában, ahol ez az utánpótlás az idők folyamán meglehetősen sikerrel megtörtént. Ez minden díszretré érdemes munka volt. Most jön egy krudelis kéz és megbolygatja a nagy nehézséggel és sok ügyszere-ttel felépített rendet.

A pártszempontoknak is van határa. Ha nem is akarok itt hivatkozni a közéleti tisztességre és az általános emberi szempontokra, mert nem szeretem érveimet deplaszirozni, de annyit meg kell állapítani, hogy a pártpolitikának épp úgy, mint minden politikának a határa az ország érdeke. Ezen túlépni nem szabad. Ennél a korlátnál meg kell torpanni a legmagasabb fokra felfűtött pártzenvedélynek is.

Nagyon szeretik a politikusok elfelejteni, hogy a párt érdeke nem lehet az ország érdekénél előbbre való.

Az európai kulturálmok — saját tapasztalataik révén — már rég belátták, hogy a választásoknak ily eszközökkel való befolyásolása nemcsak a közérkölcset, hanem az ország gazdasági érdekeit is sújtja. Tanuljunk már egyszer a mások kárán.

Nem helyes, ha némelyek az amerikai példára hivatkoznak. Non est idem. Nagyon régen volt az amerikai Egyesült-Államokban az a gyakorlat, hogy ha a republikánusok győztek, a demokrata tisztviselők leköszöntek. Ezt a luxust megengedhette magának egy az állam — ha elfogadta a lemondást — mint az egyes. Mert az államnak elég képzett tisztviselői tartalékja volt, az egyes pedig a határtalan „bussines” országában könnyen tudott elhelyezkedni. Aztán az a különbség, hogy a republikánus önként mondott le és hogy ez a felváltás a „győzelem” után történt, szintén nem megvetendő.

Egy politikai pártnak — amelyet világnézeti vagy kisebb jelentőségű, de mindenesetre elvi ellentéttek választanak el egymástól — választási győzelme esetén persze joga van és helyes is, hogy a politikai és bizalmi stálmokba a saját embereit helyezi el. De olyan pártnak, amelyet a másiktól ugyszólván kizáróan személyi ellentétek választanak el, a jövődö győzelem érdekében nem volna illő az ország közigazgatását a feje tetejére állítani még az esetben sem, ha ez a közérdeket érzékenyen nem sértené. Ezzel a tisztviselőt formálisan rászorítják a pártpolitikára, noha éppen a tisztviselőnek nem volna szabad pártoskodni. Ez egy olyan impedimentum honestatis, amely minden kulturálmot kötelez. Tehát anélkül, hogy pártpolitikai érdekeket kívánnék szolgálni, a legteljebb tárgyilagosság álláspontján vagyok akkor, amidőn öhajtom, hogy a jegyzői egyet mai tanácskozásának meg legyen a jó közigazgatás érdekében annyira kívánatos eredménye. Dr. Végh Lajos.

A lausannei konferencia csak pihenőre tért.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, febr. 7.

Angol körökben helyeslik azt a francia felfogást, hogy a lausannei konferencia csak meg van szakítva. Jól értesült körökben az a vélemény, hogy a tárgyalásokat minel hamarabb meg kell kezdeni. A francia követ sürgette kormányát, hogy jelentse ki a béketárgyalások folytatolagosságát. A franciák nem adják föl a béketárgyalásokat Törökországgal. Bizonyos körök véleménye szerint az Unio a lausannei konferencia kudarcát látva, fontolóra veszi, hogy a törökökkel esetleg különbékét köt.

A kisentente és a jóvátétel.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 7.

(Hivatalos.) A londoni „Times” február 3-ikán wieni tudósítójától a „Kis entente és a jóvátétel” címen tudósítást közöl, amely szerint a kis entente állítólag lépéseket tett olyan irányban, hogy Magyarország és Bulgária egyes részeit megszállja. A külügyminisztérium sajtóosztálya hivatalosan közli, hogy a „Times” wieni tudósítójának ezen jelentése teljesen alaptalan.

Ausztria talpraállítása.

Bern, febr. 7.

A nemzeti tanács nyolevanegy szavazattal öt ellenében Ausztria talpraállítására husz millió aranykoronát szavazott meg.

A magyar politikából.

Budapest, febr. 7.

A nemzetgyűlés a földmunkások szövetségének állami támogatásáról szóló törvenyt Dénes István, Egri Nagy János, Kiss Menyhért, majd nagyatádi Szabo zároszavai után általánosságban, majd részleteiben elfogadta. Majd a mentelmi ügyekre térnek át és javasolják Hir György mentelmi jogának fel-függesztését a nyugatmagyarországi csapattoborzásokért. Hegedüs György szembehelyezkedik az indítvánnyal és kijelenti, hogy olyan embert mint Hir Györgyöt, aki a háboru folyamán hőiesen viselkedett, több kitüntetést kapott, nem szabad hazafias ténykedése miatt bíróság elé állítani. A Ház a mentelmi bizottság javaslatát nem fogadta el és Hir mentelmi jogát nem függeszti föl.

Dunai konferencia Bukarestben

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 7.

Néhány napon belül nyílik meg Bukarestben a dunai államok konferenciája, amelyen az összes duna menti államok delegáltjai részt

vesznek. A konferencia tárgysorozatán a dunai hajózás ellenőrzése és a Bukarestben felállítandó központi Radio-állomás ügye szerepel.

A megszállás elhibázott ügy

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Páris, febr. 7.

A „Figaro” külpolitikai munkatársa a Ruhr-vidék megszállásáról cikkez és beismeri, hogy a megszállás óta egy gramm szenet vagy kokszot sem kapott Franciaország, bizonyos tehát, hogy a megszállás és a szanckciók illetén végrehajtása nem szolgált Franciaország előnyére és nem érte el azt a célt, amit a francia politika maga elé kitűzött.

London, febr. 7.

Ramsay Macdonald, a munkáspárt vezére a Ruhr-vidék megszállása által teremtett helyzet megvitatására népgyűlést hívott egybe. Az a vélemény alakult ki az előzetes tanácskozásokból, hogy a francia megszállásnak haladéktalanul véget kell vetni, mert a dolgok ilyen további menete veszélyezteti egész Középeurópa sorsát. Angliának érdeke, hogy a kiegyenlített létre hozza. Macdonald a parlament azonnali összehívását és a Rajnamenti angol csapatok visszarendelését követeli.

TÖZSDE

Február 7.

Beograd. (Zárlat.) Francia frank 670.

Devizák: Geneve 2045, Milano 510, Berlin 029, Wien 01535, Bukarest 50.50.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 0013750, Hollandia 210, Newyork 531.25, London 2486, Páris 3365, Milano 2570, Prága 1580, Budapest 020.25, Beograd 490, Bukarest 255, Varsó 0013750, Wien 0007425, bélyegzett 00075.

Ujabbí jegyzői felmentések és kinevezések.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 8.

A belügyminisztériumtól leirat érkezett a vármegyére, mely újabb kinevezéseket, felmentéseket tartalmaz. A belügyminiszeri rendelet szerint:

Müller Imre rudolfsnadi jegyzőt nyugdíjigényének fenntartása mellett felmentették állásától. Helyébe Miskov Veljko kerül Rudolfsnadra Perlez község szintén új jegyzőt kapott Sztójánovity Ilija személyében. Nikolity Milán volt beeskereki utlevélügyosztályi tisztviselőt, a jelenlegi dzsombolji szolgabíró Novikanzsára helyezték át jelenlegi minőségében. A novikanzszai szolgabíró, Jekoszlav Paleket meg Belaerkvára helyezték át.

Araeki Sztevan opovoi jegyzőt felmentették, helyébe Iszakovity Petar került. Kovincity Milán debeljacsi jegyzőt újra visszahelyezték állásába. Brkity Pavel sztaribebai jegyzőt felmentették. Sztari Bebara Satrity Bogdánt neveztek ki.

A kinevezésekről és felmentésekről értesítették az illetékes főszolgabírókat.

A tanítónők drágasági pótléka.

— Beograd tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 7.

A közoktatásügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetemben tárgyalásokat folytat az irányban, hogy a férjes tanítónők a jövőben teljes drágasági pótlékot kapjanak. A kultusztervező továbbá azt is javasolja, hogy Beograd, Zagreb, Ljubljana és Susak egy drágasági kategóriába soroltassanak.

Mennyi húst fogyaszt Beeskerek.

A beeskereki közbiztonsági statisztikája.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 8.

A beeskereki közbiztonsági múlt évi működéséről most készült el a statisztika, mely élénk képet nyújt a nagyszabású üzemből folyó munkáról.

A kimutatás szerint 1922. évben háromezerhatszázöt szarvasmarhát, négyezerhatszázhatvanhárom borjút, hét bivalyt, háromezernyolcvankét juhot, ötezerháromszázhetvenöt bárányt, hat kecskét, három gidát, négyezeregyszázharminchét sertést, nyolcszázhuszonhárom süldőt és száztizenegy malacot vágta le a vágóhídon.

A közbiztonsági híd legfőképpen beeskereki mészárosok vágattak és a feldolgozásra került húst leginkább Beeskereken mérték ki. A statisztika adataiból megközelítőleg fogalmat alkothatunk, mennyit fogyaszt a város közönsége.

A közbiztonsági híd kapcsolatos jéggyár múlt évi működéséről szóló jelentését szintén tegnap nyújtotta át az igazgatóság a városi számvevőségnek. A múlt évben folytatólag javítási munkálatok s így az üzemi hosszú ideig szünetelt. Mindössze rövid ideig dolgozott, mint idő alatt

A franciák alkuszna.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Düsseldorf, febr. 7.

A Daily Cronicle tudósítója arról értesül, hogy Franciaország az utolsó napokban közeledési kísérletet tett a németeknek.

Felajánlotta a Ruhr-vidék kiürítését és két évi moratóriumot a fizetésekre, ha Németország

1. hat és fél milliárd aranyárka kölcsönt vesz föl. 2. Franciaország 2 és fél milliárd markát kap készpénzben a jóvátételre.

A Daily Cronicle szerint a németek visszautasították a francia ajánlatot.

Megmozdul a bányásági románság

Külön listával megy a választási harcba.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beograd, febr. 7.

Az idei választási kampányban érdekes tünetként jelentkezik az összeférhetetlenség, mely annyira felaprózza az erőket, hogy megbontja a legerősebbnek hitt pártok egységes frontját is. Az 1923-as választásoknál nem egy helyütt megérik majd az a furcsa eset is, hogy ugyanazon-párt két listával fog szerepelni. A frakciókra való bomlásról eltekintve, még más körülmény is szaporítja a pártok számát. Ervényesülést kereső politikusok elkeseredett erővel új pártok, új politikai alakulatok létrehozásán fáradoznak, több-kevesebb sikerrel. Ha nem is mindegyikük, de közülük bizonyára lesz néhány, aki bejut a parlamentbe.

Érdekes eseményekről tájékoztat bennünket egy pansevoivi hír, mely szerint a bányásági románok külön pártot a szervezésével foglalkoznak. A mozgalom élén dr. Zsan Joco alibunári ügyvéd és Opra vrsaci román esperes áll, akik legutóbb Bukarestben jártak, ahol instrukciókat kértek a választások alkalmával követendő állásfoglalásukra vonatkozólag. Visszatérve Bukarestből, a vezetők a radikálisokkal tárgyaltak, akikről két román felvételt kértek a radikális listára, mely esetben ellenszolgáltatásként a románok a hivatalos radikális-pártot támogatnák. A radikálisok nem idegenkedtek, de a románok követeléseit soknak talál-

ták és csupán egy kandidátusnak voltak hajlandók helyet engedni. A párt merev álláspontja miatt a románok felhagytak a tárgyalásokkal és elhatározták, hogy a pansevo-belaerkvai törvényszék kerületében külön listával vesznek részt a választásokon. A képviselőjelölésekről mar kombinációk is vannak forgalomban. A pansevoivi járás kandidátusának dr. Zsan Jocot, a belaerkvai járásban pedig dr. Novák belaerkvai ügyvédet emlegetik.

Pansevon tegnap délelőtt tartották meg a délbányásági kerület demokrata listájának összeállítását végző összehívott konferenciát, amelyen mintegy négy kiküldött vett részt. A Pansevo-belaerkvai kerület listavezetőjévé Boskovity Dusan dr. volt országgyűlési képviselőt választották, aki a múlt választások alkalmával is ebből a kerületből került bele a parlamentbe. A kovacsiai járás demokrata jelöltje Karas Nikola tanfelügyelő, a kubi járásé Bogdanov Vása, a pansevoivi járásé pedig Töszity Dusan homoljicai lelkész.

Vukicsivity Velja posta- és táviratügyi miniszter tegnap Banjalukába utazott, hogy elismertse a kerületében lévő pártvezérek között támadt ellentéteket. Ugyazintén választási körúton van dr. Markovity Lázár igazságügyminiszter is, akit a legújabb hírek szerint Heregovinában listavezetőnek választottak.

Vasárnap demokrata nagygyűlés lesz Beeskereken.

Megválasztják az északbányásági listavezetőt.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 8.

Tegnap délelőttre hirdette a demokrata-párt felsőbányási kerületi gyűlését, amelyen megválasztották volna a beeskerek-kikindai kerület listavezetőjét és a járási jelölteket. A Beeskerekre összehívott nagyfontosságú gyűlés elmaradt és azt csak február 11-én, vasárnap délelőtt 8 órakor tartják meg a Vojvodina (Rózsza) kávéház külön helyiségében lévő pártklubban.

A nagygyűlés határozata elé érdeklődéssel tekintenek a politikai körök. Ezen az értekezleten fog ugyanis eldőlni, hogy Felsőbányáságban a Pribicsivity-frakció követői vagy a Davidovity-féle irányzat hívei vezetnek.

A gyűlés határozata nem nagyon kétséges, mert a községi szervezetek

korábbi döntései csaknem kétségtelenül mutatják, hogy a 2 párt közül melyik van fölényben. A hét felsőbányási alakulat közül öt Pribicsivity mellett foglalt állást, egy község Davidovityot támogatja, egy pedig még nem határozott ebben az ügyben. A végleges döntés mindenestre csak a vasárnapi gyűlésen kerül nyilvánosságra.

A február 11-iki értekezletre nagy számban jönnek a vidéki delegációk Beeskerekre, hogy részt vegyenek a listavezető megválasztásában.

HIREK

Febr. 9.

1789-ben született Gaubeisberger Xaver Ferenc, a modern gyorsírás felfedezője.

Új megyei főjegyző. Zupkovity Pál dr., volt starakanzszai polgármester, kinevezett torontál-temesvármegyei főjegyző tegnap átvette hivatalát.

Az államvédelmi tanács titkárságot szervezett. Beogradból jelent tudósítónk: Pár hónappal ezelőtt alakult meg az államvédelmi tanács, amelynek tagja a miniszterelnök, a hadügyminiszter, a bel-, a kül-, a közlekedésügyi és a pénzügyminiszter, valamint a hadsereg főparancsnok, aki azonban csak konzultáló hatáskörrel bír. Az államvédelmi bizottság most titkárságot szervezett, mely a javaslatokat és a tárgyaló anyagot feldolgozza a bizottsági ülés részére. A titkárság főnökévé a király Kalakovity Danilo tábornokot nevezte ki.

A nyomor

a szürkeség, a kételkedés költészeté csak a mi államainkban, az északi ég alatt születhetett meg. A déli ég alatt nem születhetik meg a nyomor fája, nyomasztó érzete. A déli nap valahogy elveszi a tárgyak szigorú fekete árnyékát. A szégyenségszem lesz olyan bántó, ijesztő, mint nálunk. Inkább egy olyan kedélyes kísérőpajtás, aki kissé erőszakos ugyan, mert nem lehet tőle megszabadulni, de ha az ember beletörődik a sorsába, hát ki lehet vele jönni. A jó meleg déli nap, az azurkék ég alatt születhetett meg csak egyedül a gondtalan kedély, az ideális, boldog, harmonikus emberi élet, amelynek legszebb kitermeltsége: a görög kedély. A tételődő, a gondok nyomasztó hatása alatt meggörnyedő ember, akinek az idegrendszer felmondja a szolgálatot, ez az észak produktuma. A köd, ami nálunk a rétek zöldjét fakóra porozza, megfeküdte nálunk az emberi sziveket is. Ahogy Ady mondja: „Ugy van talán szép a világ s jó: — Csak mi vagyunk satnyák, betegek: Jégfagyos esőkben fogantunk s a fagy a lelkünk vette meg.”

Kihallgatás az udvarnál. A király ma külön kihallgatáson fogadta Ali Riza Colonyát, Albánia első beogradi követét. A követ ma nyújtotta át kormányának akreditáló iratait is.

A Székely-Kálmán-koncert február hó 20-ikán este lesz meg a Kaszinóban. Kéretnek azok, akik annak idején helyüket Mangoldnál előjegyezték, hogy biztosítsák helyüket.

A minisztertanács ülése. Beogradból jelenti tudósítónk: Pasity Nikola miniszterelnök gyengélkedése miatt a minisztertanács Pasity lakásán tartotta ülését. Dr. Sztojadinovity pénzügyminiszter a drágasági pótlékok megváltoztatását javasolta a minisztertanácsnak, amelyet el is fogadtak. A belügyminiszteri jelentés tudomásul vétel és kisebb jelentőségű folyó ügyek elintézése után az ülés véget ért.

Új főbíró Dzsomboljon. Grba Branislav dzsombolji főbíró felmentése folytán a járás élére Serb István volt dzsombolji főszolgabíró került, ki hivatalát már el is foglalta.

Gyűlés a vámhivatal ügyében. A kereskedők és gyárosok grémiuma felkéri az összes gyárosokat, kereskedőket és iparosokat, akik a becskerei vámhivatal felállításában érdekeltek vannak, hogy pénteken este hat órakor jelenjenek meg a Lloyd nagytermében. Az ülésen ebben az igen fontos ügyben hoznak effektív határozatot.

A Béga áldozata. Klek alatt, a Bundy-féle téglagyár közvetlen közelében a Béga-ból tegnap délelőtt kihalszta az egy oszlásnak indult holttestet. Becskerekről orvosi bizottság ment ki a színhelyre, mely megvizsgálta a hullát. Megállapítást nyert, hogy az ismeretlen negyvenötven éves nő lehetett és már hosszabb ideje feküdt a vízben. A hullán sérülésnek nyoma nem volt és így valószínű, hogy a szegény asszony baleset vagy véletlen folytán esett a Béga áldozatául. Testét össze-vissza foltozott kék szoknya fedte, melyet már csaknem teljesen szétmárt a víz.

Izr. istentisztelet. A péntek esti izr. istentisztelet további intézkedésig délután 5 órakor kezdődik.

Az árucikkek kötelező bejelentése. A rendőség figyelmezteti azokat a kereskedőket, akik a drágaság letöréséről szóló törvényben megemlített árucikkek (buza, kukorica, stb.) árusításával foglalkoznak, hogy készletüket minden hó elsején, legkésőbb 10-kéig jelentsék be. A mulasztókat szigorúan megbüntetik.

Jankovity Velizár dr. — pancsevoji járási jelölt. A pancsevoji járásban tegnap éjtették meg a képviselő-jelölést. A járás radikális jelöltjévé egyhangú lelkesedéssel Jankovity Velizár dr. közlekedésügyi minisztert választották meg.

Kivégezték Narutovic gyilkosát. Varsóból jelentik, hogy Narutovic gyilkosának, Niewiadrowszkinak, kivégzését ma reggel hajtották végre. Niewiadrowszki három rózsával a mellén lépett a kivégzésre kirendelt katonák puskái elé. Temetésénél a rózsákat tetemére rakták. A jobboldali pártok gyászmisét tartottak a kivégzés után a kivégzett lelkiudvéért, amiért a baloldali lapok a rendezők megbüntetését követelik.

A rossz kis fink és lányok bálja iránt óriási az érdeklődés. Minthogy a Műkedvelők minden mulatsága a legteljesebb jókedv és minden konvencionális feszesség nélkül szokott lefolyni, ennek a bálnak a sikere is biztosra vehető. Annál is inkább, miután a bál külső formája már örülden humoros. A résztvevők ugyanis kéretnek elveik fentartása mellett lehetőleg a szokásos kisfiú és lány kosztümökben megjelenni. A rendezőség egy egész esomé külön humorról már gondoskodott. A bál álarcos.

Eredményes a vámhivatal ügyében tett intervenció.

Helyiségeket kérnek Becskerektől. — A kereskedőké, gyárosoké és iparosoké a végszó.

— A „Torontoi” tudósítójától. —

Becskekerek, febr. 8.

Aleksity Bogoljub polgármester és Sztanojlovity Sándor, a becskerei kereskedelmi- és iparkamara titkára tegnap Beogradban jártak, ahol tárgyalásokat folytattak a becskerei vámhivatal visszahelyezése érdekében. A polgármester és a kamarai titkár minden tőle telhetőt megtett, hogy a legfelsőbb hatóságokat belátásra bírja s ha a kapott ígéretekhez hiven teljesítik a nagy kívánságot, a hálából nagy rész illeti Aleksity Bogoljubot és Sztanojlovity Sándort, akik Becskerek részére megmentették, illetve visszacszerzik ezt a fontos intézményt.

A polgármester és a kamarai titkár beogradi utja alkalmával felkereste Dimitrijevit Vaszát, a vámhivatal igazgatóját, akivel hosszabban tárgyaltak. Feltárták a jelenlegi helyzetet, mely mindenképpen sérelmes a becskerei iparra és kereskedelemre, rámutattak mindazokra az okokra, amelyek nélkülözhetetlenné teszik Bácság gőcpontja részére ezt a fontos intézményt. Végül megemlítették, hogy a becskerei kereskedők, gyárosok és iparosok hajlandók anyagilag is támogatni a vámhivatalt, ha az igazgatóság a felállításába beleegyezik.

Dimitrijevit igazgató mindvégig figyelmesen hallgatta meg az előadott érveket és a becskerekiek kérelmét és kijelentette, hogy a maga részéről belátja a vámhivatal szervezésének szükségességét, értékelni tudja azt is, hogy mily jótékony kihatással járhat az a kereskedelemre és iparra, de a kérelemhez való hozzájárulást csak bizonyos garanciák mellett adhatja meg. Így többek között biztosítottuk kívánja

látni a szükséges helyiségeket. A vámhivatalnak irodahelyiségén kívül nagyobb kiterjedésű raktárra van szüksége, azonkívül a tisztviselők részére lakást is kell szerezniük. Abban az esetben, ha Becskerek városa a szóbanforgó helyiségeket meg tudja szerezni és a vámhivatal részére lefoglalja, semmi akadálya annak, hogy rövidesen meg ne kezdje működését.

A kérdés tehát jelenleg azon fordul meg, hogy tudják-e a kívánságokat teljesíteni vagy sem. Illetékes helyen kijelentették, hogy a probléma megoldása nem ütközik nagyobb akadályokba. Erre nézve konkrét javaslatot dolgoztak ki, melyet a napokban tartandó gyűlés elé terjesztenek. Ha az értekezleten a gyárosok, kereskedők és iparosok beleegyeznek a javaslat kivételébe és megadják a szükséges költségeket, Becskereken rövidesen felállítják újra a vámhivatalt, amely rengeteg kiadástól és felesleges utaztatásoktól, idővesztésektől és ezernyi más kellemetlenségtől menti meg az érdekeiket.

A volt becskerei vámhivatal régi helyiségeit már nem lehet újra felhasználni. A hivatal a törvényszék elsőemeleti sarok helyiségeiben volt elhelyezve, amelyet most lakásalakítanak át. A tisztviselői legnagyobb részét butorozott szobákban laktak és emiatt annyira elkedvetlenedtek, hogy egymásután kérték elhelyezésüket. Lehetséges, hogy ez a körülmény is közbejárt a vámhivatal felosztásánál. Egyedül a vámraktár felett meg teljesen rendeltetésének, az viszont nem állami, hanem magántulajdon volt, és a fővámgazgatóság csak bérelte a helyiségeket.

Tüzoltó-estély Velika Kikindán.

A velikakikindai Tüzoltóegylet január hó 28-ikán tartotta a Jugoszlávia nagytermében minden tekintetben fenyvesen sikerült farsangi estélyét. A zsúfolásig megtelt terem közönségét egy igen gazdag és változatos műsor gyönyörködtette és az est szereplőinek mindegyike tehetségének legjavát adta a hálás közönségnek. A színpadon került tréfákban Linster Irén és Lola, Lédeczky Mariska és Haberland Gyula helyi műkedvelők versenyeztek ügyességben, hozzáértésükkel és kedves igyekezetükkel. A szerb nyelven előadott tréfa kiváló rendezésének érdeme Gyuricsin Mita urat illeti és ennek a tréfának szereplői is elsőrangú produkáltak. Az egész est fénypontját a népszerű komikus Deák Kornél vendég szereplése képezte, aki helyi vonatkozású tréfáival és pompás humorával a legnagyobb sikert érte el. A fenyves sikerű est Barta Vilmos titkár ügyszerető tevékenységét dicséri.

A „Slavija” jelmez-estélye. A „Slavija” sportegyesület szombaton este nagyszabású jelmez-estélyt rendez a Bristol összes helyiségeiben.

Kinevezés. Lunajity Lázárt Starcevorra. Pejin Nikolt pedig Vranjevora nevezték ki községi végrehajtónak.

Fogadásból felmászott a zagrebi székesegyház tornyára. Zagrebból jelenti tudósítónk: Tegnap szokatlan látványosság vonta magára a székesegyház előtti téren sétáló közönség figyelmét. A székesegyháznak közel száz méter magasú tornyán egy ember alakja tünt fel, aki elkeveredetten igyekezett felfelé jutni. Hosszas küzdelem után fel is jutott a csúcsra. Amikor leért a földre, a csődületre odajövő rendőrök lefoglalták a merész vállalkozót és a rendőrségre kísérték. Kihallgatásakor elmondotta, hogy a torony megmászásáért kilencezer dinárban fogadott s ezért kísérelte meg a kockázatos vállalkozást, mely különben nagyszerűen sikerült.

Hindu Siremlék.

Koszorúmegváltás. A Közgazdasági Bank Gussmann Adolfnak, a Zadružna Banka vezérigazgatójának elhalálása alkalmával 100 dinárt adományozott koszorúmegváltás fejében az izr. nőegyletnek, melynek elnöksége ezután is hálás köszönet mond az adományért.

A februári időjárás. Zenger K. V. időjárás-teóriája szerint február hónap csak csekélyszámú időjárás zavart mutat, amelyek a hónap első és harmadik hetére esnek, még pedig február 5, 6, 15, 19 és 20-ára, amikor kedvezőtlen lesz az időjárás. A két legrosszabb nap 6-án és 19-én lesz. Az időjárás csekélyszámú zavarai általánosságban is jobb, de hűvösebb időjárást tételeznek föl. Február 5-ig mérsékelt fagy. Február 5-ike és 6-nak időjárás zavaraival alacsonyabb légnyomás mellett nyugati szelek és hőemelkedés járnak. A hőmérséklet az alacsony fekvésű helyeken valószínűleg 0 pont fölé emelkedik. Ezzel egyidőben felhős lesz az ég, szeles lesz a magasban fekvő helyek időjárása hóval és esővel. Az időjárás 8-ika körül fog megváltozni. Az esőzés kevesbedik majd, a szél iránya északnyugatiá változik. Az időjárás lehül és újból fagy lesz. Ez az időjárás előreláthatóan 15-éig tart. A 15-én beálló nem tulerős időjárás zavar, változó, állhatatlan időjárást hoz. 15-től 18-ig csekély csapadék. Az időjárás viszonyok rövid javulása után febr. 19-ének időjárás zavarai lesznek észrevehetőek. Nyugati időjárás túlsúlyban, kiadós csapadékok, heves, időnként viharos szelek, felhős ég. A magasabb régiókban erős havazások. Az ezen a napon mélyen a normálisnál lejjebb fekvő légnyomás 20-ika után ismét kezd emelkedni és 21-én az égbolt kiderülése után beáll az időjárás javulása. Újból fagy, reggel és este köd. A fagy, amely csak a hónap végén szűnik meg, nem lesz azonban olyan erős, mint a hónap elején és közepén. A nappalok napsugarasak, emelkedő hőmérséklet és olvadó időjárás. Az időjárás megváltozása csak 27-ére és 28-ára várható. Emelkedő hőmérséklet mellett valószínű az időjárás rosszabbodása.

Hindu Siremlék.

* Az „Amerika”-asztaltársaság február 11-én, vasárnap este jelmez-estélyt rendez a Hochholzer-féle vendéglőben. Tekintve a jótékony célt, melyre az estély tiszta jövedelme fordítatik, reméljük, hogy jóbarátaink és ismerőseink minél nagyobb számban fogják estélyünket felkeresni, hogy egy jól sikerült estély örömeivel, egyszerűen egynéhány szegény árva könnyét is letörölhessék. — A rendezőség.

Álarcos-bál Torontálszécsányon. A szécsányi ifjuság február 10-én a Feimer-féle vendéglőben nagyszabású álarcos-bált rendez, mely az előjelek után itélve fenyves sikerűnek ígérkezik. A mulatságon Rácz Péter becskerei eiganypriász zenekeze játszik.

Hindu Siremlék.

Főlepitik a Gardonyi-mauzóleumot. Budapestről táviratozzák: Az Egerben föllálandó Gardonyi-mauzóleum tervei elkészültek. Az építkezés hatmillió koronába fog kerülni. Ezt az összeget közadakozásból teremtik elő.

* **Atutalásokat és csekk kiírásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközözték a Nagybecskerei Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Korona-árúháza pénzt. Telefon: Pószár 18. — Vezérigazgató 32.

* **Vas- és fémöntvényeket** Krausz-nál, Veliki Becskerek. — Telefon-zám 329.

Csinálják a világbékét.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Düsseldorf, febr. 7.

A francia hatóságok a németek ellenállása miatt elhatározták, hogy újabb büntetéseket rónak ki a németekre. Így a mostani szénblokádot a vasra és az acélra is kiterjesz-

tik és ezeket nem engedik ki Németországba. A Ruhr-Rajna-vidék vasutait francia és belga igazgatás alatt átszervezik és az engedetlen német vasutasokat kiutasítják.

A subotical szintársulat Beeskerekre jön.

Február 13-án lesz a premíer.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 8.

A jelenleg Suboticán játszó sarajevói szintársulat igazgatója még decemberben Beeskerekre járt, ahol abban az irányban tárgyalt, hogy szintársulatával turnéja során ide is ellátogasson. A „Torontál”-ban annakidején megemlékeztünk az igazgató utjáról és beeskereki tárgyalásairól, amelyek nem jártak kellő eredménnyel. Ez még talán nem térítette volna el az igazgatót szándékától, de közben más tervek kerültek felszínre, amelyek jelentősen megváltoztatták az eddigi programot.

Tegnap a subotical szintársulat igazgatója újra Beeskerekre jött, ahol haladéktalanul megkezdte tárgyalásait a város vezetőségével. A megbeszélés sikerre is vezetett. A délelőtti tanácsülésen véglegesen döntöttek a kérelem felett és hozzájárultak a színház ingyenes átengedéséhez. Ugyancsak megengedték, hogy a társulat ingyen használhassa a villanyt. A sok kiadásra való tekintettel az igazgató szubvenciót kért a várostól, mivel azonban a városnak amúgy is túlnagy kiadásai vannak a kövezet, a villanytelep és közbiztonsági javításával, megtagadták az anyagi támogatást.

Érdeklődtünk a városnál, hogy szoba kerülhet-e a szubvencionálás. Illetékes helyen kijelentették, hogy a város a maga részéről mindent meg fog tenni a társulat támogatásáért nagyobb áldozatokra azonban — a mai körülmények között — képtelen.

A társulat ittartózkodásának idejét tizenöt napra kontemplálja a színház igazgatója. Az első előadást február 13-án, kedden este tartják meg. A gazdag repertoíron a jeles szerb és horvát színművek remekein kívül igen sok francia, német és főleg magyar mű szerepel.

Beeskerekről — hír szerint — Vrsacra megy a társulat.

Sport

Birkózó-verseny Dzsomboljon.

Nagy napja lesz dzsombolj sportjának folyó hó 18-ikán. E napon kerül döntésre a ZsSE rendezésében Bánát bajnoksága. A verseny 6 súlycsoportban lesz rendezve, melynek győztesei a klub nagy ezüstérmét kapják bajnoki szalagon. Nevezések február 10-ig Fekete Sándor egyetemi titkárhoz emelkednek. Dzsombolj, Kralj Petar u. — Nevezési díj 15 dinár.

Nyílttér

Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Alulírott Schwan István megvettem Jovan Taszitynak a Buza-téren levő fűszerüzletét. Felhívom a hitelezőket, hogy 8 nap alatt jelentkezzenek nálam, mert ellenesetben követelésük figyelembe nem vehető.

Schwan István.

Maskil-el-dol betegsegélyző egyesület
Veliki Beeskerek.

Meghívó.

A Maskil-el-dol betegsegélyző egyesület február 18-án, vasárnap délelőtt fél 11 orakor tartja

rendes évi közgyűlését

a Chevra-ház nagytermében, amelyre az egyesület t. tagjait ezuton is meghívja

az elnökség.

Napirend:

1. Jegyzőkönyvhitelítés
2. Elnökségi évi jelentés
3. Az 1922. évi zárószámok és vagyonkimutatás, a felmentvény megadása.
4. Költségvetés 1923-ra.
5. Egy ellenőr és egy számvizsgálóbizottsági tag választása.
6. Jelentések és esetleges indítványok.

Veliki Beeskerek, 1923 február 5.

Pályázat.

A Veliki Beeskereki Köztisztviselők Szövetkezetének titkari állására a pályázat kiíratik.

Javadalmazás 300 dinár havi törzsfizetés és 1200 dinár drágasági pótlék. Okmányokkal felszerelt kérvények ez évi február hó 17-ig a szövetkezeti elnöknel adandók be.

Veliki Beeskerek, 1923 február 2.

228

Az igazgatóság.

Polgármesteri hivatal Vel. Beeskerek.
1527—923. sz. III.

Árverési hirdetmény.

A városi kaszinóra az árverés kiíratik, mely árverés 1923 március 1-én fog megtartatni

A szabályszerűen felbélyegzett, azaz 20 dinárral ellátott ajánlatok legkésőbb f. évi február hó 28-án délelőtt 12 óráig adandók be a városi polgármesteri hivatalnál.

Bérlő tartozik az épületet belülről teljesen helyreállítani és a bérlő tartama alatt az egész épületet rendben tartani.

Javítási munkálatok a városi tanács előzetes jóváhagyása után eszközölhetők.

Bérlő tartozik a kaszinó azon helyiségeit, amelyek a nagyteremtől a Béga felé fekszenek, díjtalanul átengedni.

Az épület a fenti feltételek mellett 6 évre adatik bérbe.

Ajánlattevők kötelesek 5000 dinár bántépénzt letenni.

Szabálytalan ajánlatok nem tárgyalatnak.

Veliki Beeskerek, 1923 évi február hó 2-án.

Aleksity s. k., polgármester.

MEGHÍVÓ.

A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezte

rendes évi közgyűlését

1923. évi február hó 18-án délelőtt 10 óra-or Veliki Beeskerek a Kaszinó nagytermében fogja megtartani.

Erre a t. tagok meghívotnak azzal a megjegyzéssel, hogy ha a közgyűlés elég tag meg nem jelenése miatt határozatképes nem lenne, a következő közgyűlés 1923. évi február hó 25-én délelőtt 10 orakor fog a megjelent tagok számára való tekintet nélkül megtartatni.

A közgyűlésen csakis a szövetkezet tagjai vehetnek részt.

Az 1922. évi mérleg és zárószámadás a szövetkezet üzlethelyiségében megtekinthető.

Tárgyszorozat:

1. Két jegyzőkönyvhitelítő választása.
2. Az 1922. évi üzleti jelentés, mérleg és zárószámadás.
3. Határozás az 1922. évi üzleti nyereség felosztásáról.
4. Négy igazgatósági tag és az ügyvezető titkár választása 1923—24—25-ik évekre
5. Indítványok, (amelyek a közgyűlés előtt 6 nappal az igazgatószóhoz beadattak).

Vel. Beeskerek, 1923 február 3.

209

Az igazgatóság.

Alkalmi vétel

Nagyobb lakóház,

nagy beltelekkel Ipari célokra is megfelel. Vevő beköltözhet. Tudakozódni: 218

Kramberger mérnöknél, Karagogyev trg (Vásártér) 2.

Eladó

jutányos áron egy komplett halászababereendezés, vevő esetleg a lakást is átveheti. 225

Cím a Torontál kiadóhivatalában.

Szakképzett segéd

233

a fűszerszakmából, aki utazásra is alkalmas, azonnali belépésre kerestetik.

Özv. Guttman Jakabné és Fiai
Veliki Beeskerek.

Révai Adolf Subotica,
Terezijina ulica 1. Telefon 551.

Ajánl vagonkételekben mielőbbi szállításra elsőrendű meszet, beocsini portlandcementet és száraz, vellázott faszenet. 29

Kefemunkások segédek

állást kaphatnak alábbi cégnél:

Weiss i Drug Zagreb,
Savska cesta 66. 224

Eladó bérház a Gabona-térnél.

A Grasznek-féle ház a Pasityeva (Temesvári) utcában, mely 2 üzlethelyiségből és több lakásból áll, szabad kézből eladó. Vétel-eladás esetén egy kétszobás lakás a vevő rendelkezésére áll. — Bővebbet a tulajdonosnőnél: 219 Özv. GRASZNEK PAULINA

Eladó

6-os és 8-as magánjáró Máv. gyártmányu cséplőgarnitúra. 35 HP Diesel-motor, 5 HP álló gőzgép kazánal Eredeti Wolfner-féle gép-szjak, uj és keveset használtak, 140—200 m/m ig. Duplasz-jak 180—380 m/m-ig. 232

Vállalok: Autog-n-hegesztést és vágást. Kazán-, gép- és motorjavításokat a legmesszebb menő garancia mellett. Vízvezeték és fűrdőszoba berendezéseket

Petrácss László Vel. Beeskerek, Brigadira Ristitya u. 2218 szám.

Bármely nyelvű 235

gyorsírónő

felvétetik. Ajánlatok fizetési igények közlése mellett a Banatska Trgovacka Agencijához intézendők. Ugyarott egy perfekt irodaerő kerestetik. A szerb nyelv tökéletes tudása megkívánatik.

VRSAC és vidékén HIRDE-TÉSEKET a „TORONTÁL” részére felvesz 938

GRÖB IENŐ

hirlap hirdetési iroda, VRSAC.

Kiadja Pleitz Fer. Pál.